

EGE ÜNİVERSİTESİ

“Sorumlu Tüketim ve Üretim” Sürdürülebilir Kalkınma Raporu

Bu rapor, Ege Üniversitesinin öğrenciler ve çalışanları kapsayan bütüncül bir bakış açısıyla sorumluluk alanı içinde bulunan eğitim, öğretim, araştırma, üretim ve hizmet birimlerinde benimsediği sürdürülebilir üretim ve tüketim politikası kapsamında yaptığı çalışmaları kapsamaktadır.

Ege Üniversitesinin vizyonu; bilim ve teknolojiye öncü, ulusal ve uluslararası alandaki paydaşlar ile güçlü bir iş birliği ve iletişim ağı bulunan, yeşil, sürdürülebilir, erişilebilir ve yaşanabilir bir kampüse sahip, bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamına katkıda bulunan ve finansal yapısı güçlü bir üniversite olmaktır. Ege Üniversitesi çevre farkındalığını, üniversitenin tüm faaliyetlerinde ön planda tutan, bu yönde çevre aktiviteleri gerçekleştiren, eğitim ve öğretim süresi boyunca ve sonrasında sürdürülebilirlik olgusunu öğrencileri ve çalışanları için yaşam kültürü haline getirmeyi hedefleyen Sürdürülebilir Yeşil Kampüs politikasını benimsemektedir. Ege Üniversitesi 2016 yılında yayınlanan **Sürdürülebilir Yeşil Üniversite Stratejik Planına** (https://cevremerkezi.ege.edu.tr/a-289/ege_universitesi_surdurulebilir_yesil_universite_stratejik_plani.html) göre satın alma, dönüşüm ve lojistik faaliyetlerini içeren çevre odaklı bir yönetim sistemi kurmak için çalışmaktadır (<https://cevremerkezi.ege.edu.tr/>). Bu amaçla 2018 yılında İzmir Kalkınma Ajansı'ndan “Yeşil Kampüs Sürdürülebilir Üniversite“ Fizibilite Projesi desteği alınmış (https://cevremerkezi.ege.edu.tr/tr-7965/2017-2018_yillari.html), proje 2020 yılında tamamlanmıştır. Ege Üniversitesi ayrıca, 2020 yılında 1. Sürdürülebilirlik raporunu yayınlamıştır.

https://pik.ege.edu.tr/files/pik/icerik/EGE_SKA_Raporu_1_2020_Kasim.pdf

Gıda ve Malzeme Tedarik Süreci

Ege Üniversitesi, öğrencilerin, akademisyenlerin ve idari personelin ihtiyaçlarını karşılamak için, satın alma, dönüşüm ve lojistik faaliyetlerini içeren gıda ve malzeme tedarik sürecinde yeşil tedarik zinciri ilkelerine dayalı, güvenilir ürün ve sürdürülebilir çevre odaklı bir yönetim sistemi oluşturmak için politika geliştirmiştir. 2020 yılında 1. Sürdürülebilirlik raporunu yayınlamıştır.

https://pik.ege.edu.tr/files/pik/icerik/EGE_SKA_Raporu_1_2020_Kasim.pdf

Ege Üniversitesi, satın alma ve lojistik faaliyetlerini ulusal mevzuat çerçevesinde yürütmektedir. (<https://imidb.ege.edu.tr/tr-3812/mevzuat.html>) Ulusal mevzuatta yeşil tedarik ile ilgili herhangi bir düzenleme bulunmamakla birlikte satın alma faaliyetlerini yasal düzenlemelerinin izin verdiği ölçüde sürdürülebilir çevre odaklı bir çerçevede yürütmeye özen göstermektedir. 2019-2020 akademik yılı itibariyle Ege Üniversitesi toplam 61628 öğrenciye ev sahipliği yapmıştır. Üniversitenin 10592 akademik ve idari personeli bulunmaktadır. Beslenme hizmetleri açısından; Ege Üniversitesi'nin ana kampüsünde 3 öğrenci yemekhanesi ve 7 personel yemekhanesi bulunmaktadır (https://sksdb.ege.edu.tr/tr-3843/beslenme_hizmetleri_sube_mudurlugu.html) Tüm üretim faaliyetleri, merkez kampüste bulunan öğrenci yemekhanesi-1'in mutfağında gerçekleşmektedir. Kafeteryada kullanılan her yiyecek üniversitenin şartnamesine göre temin edilmektedir.

Ege Üniversitesi, tedarikçilerinden, Üniversite'nin Tedarik Sözleşmesi Protokolü aracılığıyla, tehlikeli ve çevresel olaylar da dahil olmak üzere güvenlikle ilgili bilgiler, kalite belgeleri, test sonuçları ve malzemelerle ilgili sertifikaları sağlamalarını ve düzenli olarak raporlamalarını talep edebilmektedir.

[https://imidb.ege.edu.tr/tr-](https://imidb.ege.edu.tr/tr-3819/yatirim_harcamaları_sube_mudurlugu_gorev_tanimi.html)

[3819/yatirim_harcamaları_sube_mudurlugu_gorev_tanimi.html](https://imidb.ege.edu.tr/tr-3819/yatirim_harcamaları_sube_mudurlugu_gorev_tanimi.html)

https://sksdb.ege.edu.tr/tr-3843/beslenme_hizmetleri_sube_mudurlugu.html

Ayrıca Ege Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Koordinatörlüğü tarafından satınalma yapılabilmesi için Teknik Şartname hazırlanması şartı aranmakta, kalite güvence belgesi veya ürün kalite belgesi talep edilebilmektedir.

http://bap.ege.edu.tr/files/bap/icerik/bap_harcama_kural0405.pdf

Üniversitenin gıda ihtiyacını karşılamak için tedarikçi bazında satın alma yerine kendi araştırma ve uygulama merkezlerinde üretilen organik ürünleri kullanma yönündedir. Ayrıca Gıda Mühendisliği tarafından üretilen ekmekler öğrenci ve personel yemekhanelerinde kullanılmaktadır. Araştırma ve uygulama merkezlerinde üretilen organik ürünler ile Gıda Mühendisliği tarafından üretilen ekmekler, Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı'na bağlı öğrenci ve personel yemekhanelerinin gıda ihtiyacının önemli bir bölümünü karşılamaktadır. Ayrıca, Ziraat Fakültesi'nin bulunduğu satış noktalarında ürettiği ürünler (yoğurt, peynir, süt, kefir, ayran, yumurta, zeytin, bitkisel yağlar, tereyağı, tarhana, dondurma, bal, propolis, mevsimlik sebze ve meyve gübreleri) kampüste. Gıda Mühendisliği tarafından üretilen ekmeklerin satışı ile yöre halkından yoğun talep görmektedir.

https://agr.ege.edu.tr/tr-1118/uretim_ve_hizmetler.html

https://agr.ege.edu.tr/tr-8425/ziraat_fakultesi_urunleri_posteri.html

<http://agr2.ege.edu.tr/index.php/arastirma-ve-uygulama-merkezleri/mordogan-aras-uyg-deneme-istas>

<https://agr.ege.edu.tr/eng-1141/menemen-resear-app-prod-farm.html>

<https://www.haberhurriyeti.com/haber/3316557/yari-fiyatina-organik-adres-ziraat-fakultesi>

Entegre Atık Yönetimi ve Uygulamaları

Üniversitemiz bünyesinde eğitim, öğretim, araştırma ve hizmet faaliyetleri sonucunda oluşan tehlikeli atıkların çevreye zarar vermeden bertaraf edilebilmesi için, “Entegre Atık Yönetim Sistemi” uygulanmaktadır (<https://euatik.ege.edu.tr/>). Ege Üniversitesi'nde "Atık Yönetimi" yaklaşımında kullanılan model "Yaprak-Dal-Gövde" olup, atığın üretildiği başlangıç noktasından çevreye duyarlı bir şekilde bertarafına kadar olan süreçleri kapsamaktadır. "Atık Azaltma", üniversitemizin 2017 yılında oluşturduğu Sürdürülebilir Yeşil Üniversite politikasının belkemiğidir.

http://euatik.ege.edu.tr/files/euatik/icerik/yesil_universite.pdf

<https://cevremerkezi.ege.edu.tr/a->

289/ege_universitesi_surdurulebilir_yesil_universite_stratejik_plani.html

İşe yeni başlayanlar ve atık koordinatörleri eğitimleri kampüs içinde ÇEVMER ve Hastane kısmında ise Çevre Yönetim Birimi tarafından düzenli olarak yapılmaktadır (<https://euatik.ege.edu.tr/tr-9299/.html>). 2020 yılında da online eğitimlere devam edilmiştir.

Ege Üniversitesi Hastanesi'nde tehlikeli kimyasalların güvenli kullanımı ve dönem içerisinde israf edilmeden bertarafı için hazırlanan dokümanlar Kalite Doküman Yönetim Sistemi (QDMS) ile çalışanların hizmetine sunulmaktadır. Tehlikeli ve tıbbi atıklar, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanan "Atık Yönetim Planı" ve "Endüstriyel Atık Yönetim Planı" doğrultusunda yönetilmektedir. Ege Üniversitesi Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) sayesinde; hayata geçirdiği "Kâğıtsız Ofis" uygulamaları ile 3 bin 150 ağacın kesilmesini önleyip, 15 bin 685 litre suyun tasarrufunu sağladı. 63 ton atığın oluşumunu ve 889 ton karbondioksit salınımını engelledi. Bu sonuçlara göre Ege Üniversitesi 6 milyon 983 bin 995 adet kâğıdın tasarrufunu sağladı.

<https://ege.edu.tr/a-2653/turkiye%E2%80%99nin-%E2%80%9Cen-%C3%87evreci-universiteleri%E2%80%9D-siralamasinda-ege-universitesi-2%E2%80%99nci-oldu.html>

Her yıl dünya üniversitelerini çevresel farkındalık ve sürdürülebilirlik alanlarında değerlendiren GreenMetric tarafından 2020 yılında yapılan değerlendirmede Ege Üniversitesi 165. sırada yer aldı. Ege Üniversitesi "Dünya Yeşil Üniversiteler Sıralaması"nda bir yılda 94 basamak yükseldi.

<https://cevremerkezi.ege.edu.tr/a-4581/ege-universitesi-%E2%80%9Cdunya-yesil-universiteler%E2%80%9D-siralamasinda-bir-yilda-94-basamak-birden-yukseldi.html>

Sıfır Atık

Ege Üniversitesi'nin tek kullanımlık malzeme kullanımını azaltmaya yönelik temel yönetim politikası" Sıfır Atık" yaklaşımıdır. Ege Üniversitesi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın başlattığı "Sıfır Atık Projesi" kapsamında pilot üniversite seçilmiş, Kaynakları daha verimli kullanmak ve atık miktarını azaltmak amacıyla başlatılan projeyi hayata geçiren ilk devlet üniversitesi olmuştur. Plastik kullanımının

azaltılmasına yönelik çalışmalar da “sıfır atık” projesi kapsamında yürütülmüştür. Söz konusu proje 2020 yılında tamamlanmış olup, Ege Üniversitesi halen Sıfır Atık kapsamında tek kullanımlık ürün kullanımını azaltmaya yönelik çalışmalar ve uygulamalar yürütmektedir.

https://www.youtube.com/watch?v=jDT3pFQ7Fes&ab_channel=Ege%C3%9Cniversite%20siTV

https://cevremerkezi.ege.edu.tr/tr-7958/yesil_kampus_ve_surdurulebilirlik.html

2020 yılında Rektörlüğümüz tarafından alınan atık kutuları, yapılan Atık Geçici Depolama Merkezi ve eğitimler ile Sıfır Atık sistemi hayata geçirilmiştir. Bu çalışmalar neticesinde Üniversitemiz “Ege Üniversitesi Merkez Kampüsü” olarak İzmir’de kampüs bazında Sıfır Atık Belgesi almaya hak kazanan ilk alan ilk eğitim kurumu olmuştur.

<https://egeajans.ege.edu.tr/?p=15586>

<https://twitter.com/eucevremerkezi/status/1331117693055893504>

[https://cevremerkezi.ege.edu.tr/a-](https://cevremerkezi.ege.edu.tr/a-4463/eu_%E2%80%9Csifir_atik_belgesi%E2%80%9D_almaya_hak_kazandi.html)

[4463/eu_%E2%80%9Csifir_atik_belgesi%E2%80%9D_almaya_hak_kazandi.html](https://cevremerkezi.ege.edu.tr/a-4463/eu_%E2%80%9Csifir_atik_belgesi%E2%80%9D_almaya_hak_kazandi.html)

2020 yılı itibari ile Pandemi döneminde tüm birimlerimize dağıtılan gri kutularımız ile maske, eldiven vb gibi atıkların toplanması sağlanmıştır. Ambalaj atıkları ve tehlikeli atıklar (tıbbi atık, kimyasal atık, pil, floresan, kartuş, toner, elektronik atık, bitkisel atık yağ) düzenli bir şekilde kayıt altına alınmaktadır.

“Sıfır Atık “ bağlamında;

- Ege Üniversitesi ana kampüsünde 3 öğrenci yemekhanesi ve 7 personel yemekhanesi bulunmaktadır. Sabah kahvaltısı, öğle yemeği ve akşam yemeği servisi öğrenci yemekhanelerimizde, öğle yemeği servisi ise idari ve akademik personel yemekhanelerimizde verilmektedir. Üniversite yemekhanelerinde plastik kullanımını azaltmak için plastik malzemeler (çatal, kaşık, tabak vb.) kullanılmamaktadır. Bu sayede plastik malzemelerin kullanımı büyük ölçüde azaltılmıştır.

https://sksdb.ege.edu.tr/tr-3843/beslenme_hizmetleri_sube_mudurlugu.html

- Kampüs alanında oluşabilecek plastik atıkları azaltmak için (su şişeleri, ambalajlar vb.) kampüs alanında su sebilleri yerleştirilmiştir

<https://egeajans.ege.edu.tr/?p=3424>. Ayrıca öğrencilerin bez ve çanta kullanımını teşvik edilmektedir.

[http://cevremerkezi.ege.edu.tr/files/cevremerkezi/icerik/sifir%20atik\(1\).pdf](http://cevremerkezi.ege.edu.tr/files/cevremerkezi/icerik/sifir%20atik(1).pdf)

- Plastik kullanımının azaltılması politikası kapsamında eğitim ve etkinlikler düzenlemektedir.

[https://cevremerkezi.ege.edu.tr/a-4581/uluslararası katılımlı dünya %C3%87evre günü paneli mizi gerçekleştirdik.html](https://cevremerkezi.ege.edu.tr/a-4581/uluslararası_katılımlı_dünya_%C3%87evre_gunu_paneli_mizi_gerçekleştirdik.html)

- Üniversite 1. sınıf öğrencilerine “Üniversite Hayatına Giriş” dersi kapsamında iki hafta süreyle Sıfır Atık Uygulamaları anlatılmakta olup, öğrencilerin bu dersi alması zorunludur.
- Ayrıca oryantasyon programı kapsamında her yıl başında tüm lisansüstü öğrencilere Sıfır Atık ve plastik kullanımının azaltılması konularında bilinçlendirme yapılmaktadır.
- İzmir Bornova Anadolu Lisesi'nin ev sahipliğinde, Türkiye ve Azerbaycan'ın farklı şehirlerinden 11 farklı okulun ortaklaşa yürüttüğü eTwinning projesi "Düşün-Dönüş-Dönüş(3D)" kapsamında sunumumuzu gerçekleştirdi.

<https://twitter.com/EUCevreMerkezi/status/1350768302839246848>

- Lisans Öğrencileri seviyesinde “Çevre Bilinci” dersinde sorunlu üretim ve tüketim bilincine yönelik konular işlenmektedir.

İlgili linkler

[http://cevremerkezi.ege.edu.tr/files/cevremerkezi/icerik/sifir%20atik\(1\).pdf](http://cevremerkezi.ege.edu.tr/files/cevremerkezi/icerik/sifir%20atik(1).pdf)

http://euatik.ege.edu.tr/files/euatik/icerik/yesil_universite.pdf

https://cevremerkezi.ege.edu.tr/a-289/ege_universitesi_surdurulebilir_yesil_universite_stratejik_plani.html

https://cevremerkezi.ege.edu.tr/a-4463/eu_%E2%80%9Csifir_atik_belgesi%E2%80%9D_almaya_hak_kazandi.html

<https://cevremerkezi.ege.edu.tr/s-4344/.html>

https://cevremerkezi.ege.edu.tr/tr-5797/sifir_atik.html

https://cevremerkezi.ege.edu.tr/tr-9257/yesil_kampus_ve_surdurulebilirlik.html

<https://egeajans.ege.edu.tr/?p=11967>

<https://egeajans.ege.edu.tr/?p=13826>

<https://egeajans.ege.edu.tr/?p=15586>

<https://egeajans.ege.edu.tr/?p=3424>

<https://egeajans.ege.edu.tr/?p=6750>

https://pik.ege.edu.tr/files/pik/icerik/EGE_SKA_Raporu_1_2020_Kasim.pdf

<https://twitter.com/egeajans87/status/1250679706405474304>

<https://twitter.com/egeajans87/status/1364470233130536960>

<https://twitter.com/EUCevreMerkezi/status/1331117693055893504>

<https://twitter.com/EUCevreMerkezi/status/1350768302839246848>

<https://www.haberekspres.com.tr/izmir/ege-universitesi-ne-sifir-atik-kutulari-konuldu-h124041.html>

2020 Yılı Atık Verileri

2018 yılından günümüze sıfır atık sistemine geçilmesi, eğitimlerin yapılması ve bilincin artması ile geri dönüşüme giden atık miktarlarımızın her yıl arttığı gözlemlenmiştir. **2018 yılında 218.150 kg, 2019 yılında 266.040 kg ve 2020 yılında ise 293.930 kg atık geri dönüşüme gönderilmiştir.** Çöpe gitmekten kurtarılan atıklar ayrıca sera gazı salımının önlenmesi, ağaçların kurtarılması, enerji tasarrufu yapılması gibi birçok olumlu etkiyi sağlamaktadırlar. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Atık Sayacı kullanılarak yapılan çalışma verilerine göre;

Kağıt geri dönüşümü ile 1.618 adet ağaç kurtarılmıştır. Ambalaj atıkları geri dönüşümü ile 30.064 kg sera gazı atık salımı önlenmiş, 1.898 m³ depolama alanı kazanılmış, 134 kg hammadde tasarrufu ve 1255 varil petrol tasarrufu yapılmıştır.

2020 yılında Hemşirelik Fakültesi ve ÇEVMER'in ortak projesi ile tüm bu atıkların yanı sıra "Atık İlaç" toplanmasına başlanmıştır. 2020 yılı içerisinde Tıp Fakültesi de 3750 kg atık ilaç toplayarak bu zararlı maddelerin çevreye karışmasını engellemiştir.

		2020
Atıklar	Ambalaj (Kağıt, Metal, Plastik)	324.974 Kg
	Bitkisel Yağ	9.012 Kg
	Elektronik	23.580 Kg
	Tehlikeli Atık	178.160 Kg
Kazanım	Hammadde Tasarrufu	134 Kg
	Enerji Tasarrufu	956.786 KWH
	Kurtarılan Ağaç	1618Ade
	Önlenen Sera Gazı	30.064 Kg
	Depolama Alanı Kazancı	1.898 M ³
	Petrol Tasarrufu	1.255 Varil

ÇALIŞMA GRUBU
Doç. Dr. H. Gökür ŞİŞMAN AYDIN
Prof. Dr. Muhsin Özgür ÇOĞULU
Doç. Dr. Hür HASOY
Prof. Dr. Nurcan KOCA
Aysel İLDİZLİ
Çiğdem BÜYÜKTOPÇU